

BOSHLANG'ICH TALIM JARAYONIDA INNOVATSION PEDAGOGIC TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI

Meliyeva Dilfuza O'ralovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti o'qituvchisi

Qulmurodova Zubayda

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Pedagogika fakultiteti, 3BT-S-21guruh talabasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17337304>

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning nazariy va amaliy imkoniyatlari yoritilgan. Ta'lim jarayonida zamonaviy interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, loyiha asosida o'qitish va STEAM yondashuvi kabi innovatsion usullarning ahamiyati ko'rib chiqiladi. Shuningdek, innovatsion pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, ularni mustaqil bilim olishga yo'naltirish va kompetensiyalarini shakllantirishdagi o'rni tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, innovatsiya, pedagogik texnologiya, interfaol metod, kompetensiya, raqamli ta'lim, loyiha asosida o'qitish, STEAM, kreativlik, mustaqil ta'lim.

Abstract: This article highlights the theoretical and practical opportunities of using innovative pedagogical technologies in primary education. The importance of modern interactive methods, information and communication technologies, project-based learning, and the STEAM approach in the educational process is discussed. Moreover, the role of innovative pedagogical technologies in developing students' creative thinking, guiding them towards independent learning, and forming their competencies is analyzed.

Keywords: primary education, innovation, pedagogical technology, interactive method, competence, digital learning, project-based learning, STEAM, creativity, independent learning.

Аннотация: В данной статье раскрываются теоретические и практические возможности использования инновационных педагогических технологий в начальном образовании. Рассматривается значение современных интерактивных методов, информационно-коммуникационных технологий, проектного обучения и подхода STEAM в учебном процессе. Также анализируется роль инновационных педагогических технологий в развитии творческого мышления учащихся, их ориентации на самостоятельное приобретение знаний и формирование ключевых компетенций.

Ключевые слова: начальное образование, инновация, педагогическая технология, интерактивный метод, компетенция, цифровое обучение, проектное обучение, STEAM, креативность, самостоятельное обучение.

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonida ta'lim tizimiga qo'yilayotgan talablar keskin o'zgarib bormoqda. Jamiyat taraqqiyoti uchun zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega, kreativ fikrlay oladigan, mustaqil qaror qabul qila biladigan shaxslarni tayyorlash ta'limning bosh maqsadiga aylanmoqda. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchilarda asosiy bilim, ko'nikma va kompetensiyalarni shakllantirishda muhim poydevor bo'lib xizmat qiladi. Shu bois ushbu bosqichda o'qitish jarayonini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish alohida ahamiyat kasb etadi. Innovatsion yondashuv

o'quvchilarni dars jarayonida faol ishtirokchi sifatida jalb etishga, ularning shaxsiy qiziqish va ehtiyojlarini hisobga olishga, shuningdek, ta'lim jarayonini samarali va qiziqarli tashkil etishga xizmat qiladi. Interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, loyiha asosida o'qitish va STEAM yondashuvi kabi usullar o'quvchilarni nafaqat bilim olishga, balki uni amaliy hayotda qo'llashga yo'naltiradi. Shu nuqtai nazardan, boshlang'ich ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini o'rganish, ularning samaradorligini tahlil qilish va amaliyotga tatbiq etish bugungi kunda dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

"Innovatsiya" tushunchasi yangilik kiritish, mavjud tajribani zamonaviy talablar asosida qayta ishlash va uni samarali natija beruvchi shaklda tatbiq etish bilan izohlanadi. Pedagogik jarayonda innovatsiya o'quvchilarning bilim olish jarayonini faollashtirish, darsning samaradorligini oshirish va o'quvchilarni mustaqil fikrlashga yo'naltirish imkonini beradi. Boshlang'ich ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalar — bu o'quv jarayonida o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos, ularning qiziqish va qobiliyatlarini rivojlantiruvchi zamonaviy o'qitish usullarini qo'llashdir. Boshlang'ich ta'lim jarayonida samarali natijaga erishish uchun quyidagi innovatsion pedagogik texnologiyalar keng qo'llanilmoqda: Interfaol metodlar – "Aqliy hujum", "Klaster", "Venn diagrammasi", "Rol o'ynash" kabi usullar o'quvchilarni faol ishtirok etishga, o'z fikrini mustaqil bayon qilishga va hamkorlikda ishlashga o'rgatadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) – elektron darsliklar, multimedia vositalari, onlayn testlar va virtual ta'lim platformalaridan foydalanish darslarni yanada samarali va qiziqarli qiladi. Loyiha asosida o'qitish – o'quvchilarni muayyan mavzuga oid kichik loyihalar tayyorlashga yo'naltirish ularning izlanish, tahlil qilish, ijodiy yondashish va mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi. STEAM yondashuvi – fan (Science), texnologiya (Technology), muhandislik (Engineering), san'at (Art) va matematika (Mathematics) integratsiyasi orqali o'quvchilarda tizimli fikrlash va ijodkorlikni rivojlantirishga xizmat qiladi. O'yin texnologiyalari – dars jarayonida turli interaktiv o'yinlardan foydalanish o'quvchilarni qiziqtiradi, motivatsiyasini oshiradi hamda bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi. Boshlang'ich ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning bir qator afzalliklari mavjud: O'quvchilarni dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi, mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, ta'limni qiziqarli, samarali va hayotiy ehtiyojlarga moslashtiradi, o'quvchilarda ijodiy yondashuv va yangilikka intilish hissini shakllantiradi va kompetensiyalarni rivojlantirishga yordam beradi. Innovatsion texnologiyalarni samarali qo'llash uchun o'qituvchilar zamonaviy metodik bilimlarga ega bo'lishlari, axborot texnologiyalaridan erkin foydalanishlari va dars jarayonini interfaol tashkil etishlari lozim. Shu bilan birga, darsni loyihalash jarayonida o'quvchilarning yosh xususiyatlari, individual qiziqishlari va ehtiyojlari hisobga olinishi zarur. Boshlang'ich ta'limda bu yondashuv o'quvchilarning nafaqat bilim olish, balki hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish bugungi ta'lim islohotlarining ajralmas qismi hisoblanadi. Interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, loyiha asosida o'qitish va STEAM yondashuvi kabi usullar o'quvchilarning faolligini oshirish, ularni mustaqil bilim olishga yo'naltirish hamda ijodiy fikrlashini rivojlantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Innovatsion texnologiyalardan oqilona foydalanish orqali boshlang'ich ta'limda ta'lim-tarbiya jarayonini yanada qiziqarli, samarali va zamonaviy talablar asosida tashkil etish mumkin. Bu esa o'z navbatida jamiyat taraqqiyoti uchun zarur bo'lgan bilimli, iqtidorli, kreativ va kompetensiyaga ega shaxslarni tarbiyalashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Azizxo'jayeva, N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU, 2020.
2. To'raqulov, X. Boshlang'ich ta'lim metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
3. Ziyayeva, D. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
4. Meliyeva, D. O. (2025). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING MUSTAQIL ISHLASH KO'NIKMALARINI INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI. *Inter education & global study*, (2), 320-328.
5. Мелиева, Д. (2024). Boshlang 'ich sinf o 'quvchilarining mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirishning davlat miqyosidagi ahamiyati. *Журнал универсальных научных исследований*, 2(5), 1106-1108.
6. Mavlonova, R., Azizxo'jayeva, N.N. Pedagogika nazariyasi va tarixi. – Toshkent: O'qituvchi, 2017.
7. Polat, E.S. *Novye pedagogicheskie i informatsionnye texnologii v sisteme obrazovaniya*. – Moskva: Akademiya, 2016.
8. Prensky, M. *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning*. – London: SAGE Publications, 2010.
9. Trilling, B., Fadel, Ch. *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. – San Francisco: Jossey-Bass, 2009.
10. Fullan, M. *The New Meaning of Educational Change*. – New York: Teachers College Press, 2015.